Rein Sikk

Hõimurahvad: Ürituse esimesel päeval oli hulk sekeldusi, näiteks läks kaduma president Ilvese kõne tõlge.

Kahekümne aasta kõige segadusterohkemal soome-ugri kongressil Siófokis käib rahvariidelise välispinna all ida ja lääne duell. Üks pool püüab näidata vaba maailma väärtusi, teine aga tõestada, et idas on kõik maailma parimas korras, hoolimata soomeugrilaste arvu ja keeloskuse vähenemisest. Kongressil esindab kahtkümmend kolme soome-ugri hõimu umbes 300 delegaati, kellele lisanduvad vaatlejad ja ajakirjanikud.

Segadustest rääkisid kongressi eel ka soome-ugri konsultatiivkomitee liikmed Tõnu Seilenthal ja Andres Heinapuu. Veel päev enne kongressi polnud teada, kes esitavad rahvaste ettekandeid. Fenno-Ugria nõunik Jaak Prozes lisas, et mitmel pool, näiteks Marimaal, Udmurtias ja Mordvas, asendati rahva valitud delegaadid võimutruude ametnike seltskonnaga. Samuti ei leidnud võimud raha ersade ja permikomide esinduse kongressile saatmiseks.

Päev enne kongressi lehvis foorumiks kasutatava spaakompleksi Azur ees kümmekond soome-ugri lippu, mille hulgast puudus Eesti oma. Eilse avapäeva eel, kui Mordva tahtis ka oma lipu üles riputada, otsustasid korraldajad kõik lipud hoopiski maha võtta. Nii pole praegu kongressipaigas enneolematul moel enam ühegi soome-ugri rahva lippu.

Ebaõnnestunud nali

Suur elevus tabas kongressisaali siis, kui meie presidendi Toomas Hendrik Ilvese kõne alguses selgus, et tema eesti-keelse kõne tõlge on kadunud. Kulus mitu minutit, enne kui Ilvesel õnnestus oma kõnet kohapeal alustada. President rõhutas oma kõnes Eesti Rah-va Muuseumi valmisehitami-se näitel, et rahvuskultuurilisi väärtusi ei tohi tuua majanduslike kaalutluste

ohvriks.

Venemaa kultuuriminister Vladimir Medinski aga teatas peagi oma kõnes, et Venemaal pole jäänud ükski kultuuriobjekt majanduskriisi tõttu ehi-tamata. Minister rõhutas, et Venemaa olevat soomeugri-laste tõeline süda, mille peale võimutruud klaköörid pääst-sid valla tormilise aplausi.

Veel teatas Medinski, et just Vene võimu all olevat soome rahvale avanenud kõige pare-mad võimalused oma keelt ja kultuuri arendada. Ta lõpetas etteaste ebaõnnestunud nalja-ga, nimetades mitut iseseisvat rahvast, sealhulgas soomlasi, "minu venelasteks", mis mõne-gi delegaadi arvates solvas saa-lis istuvat Soome presidenti.

President Ilves arvas Ees-ti delegatsiooniga kohtudes, et kongressi korraldus käib "karl-vainolikus stiilis", mispeale delegaadid selgitasid, et tegelik soome-ugri aatetöö tehakse sektsioonide koosole-kutel ja kindlasti ka omavahe-listes vestlustes, kus ametnikukõrvu pealt kuulamas pole.

PRESIDENDI KÕNE

"Kohus on seista vabaduse eest"

"Me ei karda raamatuid, milles kirjeldatakse soome-ugri rah-vaste vastu korda saadetud kuritegusid. Me loeme neid raamatuid, me õpime edaspi-di neid vigu vältima. [- - -] Kogu eelöeldu tõttu on meie kohu-seks - meie, kelle rahvastele ja kultuuridele on osaks saanud õnn elada ja edeneda oma vabas ja demokraatlikus riigis -seista vabaduse ja demokraa-tia eest, et kestaks meie hõi-murahvaste ning kõigi väikeste rahvaste keeled ja kultuurid."